

เทศน์เช้า วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันสำคัญทางพุทธศาสนา แล้ววันสำคัญทางพุทธศาสนาเกี่ยวอะไรกับเราด้วยล่ะ? เราไม่เกี่ยวกับทางพุทธศาสนา มาอยู่อะไรกับเราล่ะ? วันสำคัญทางพุทธศาสนา เพราะเราเกิดเป็นชาวพุทธ เราลงทะเบียนบ้านว่าเรานับถือศาสนาพุทธ ถ้าเราไม่นับถือศาสนาพุทธมันก็ไม่เกี่ยวอะไรกับเราหรอก แต่ถ้าเรานับถือศาสนาพุทธ เห็นไหม เราเกิดเป็นชาวพุทธ พบพุทธศาสนา วันนี้เป็นวันเกิดของพุทธศาสนานะ เพราะวันนี้เป็นวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไป มันถึงมีธรรมง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเตือนเอาไว้ว่า “เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งเลย” แล้วถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมา มันจะเอาธรรมมาจากไหน? องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปรื้อค้นหาจากต่างๆ มันก็ไม่เคยเห็น ไม่เคยมี ไม่เคยเป็น มันก็ว่าเป็นธรรมๆ กันหมดแหละ แล้วมันธรรมของใคร?

“เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด” แล้วธรรมของใครล่ะ? ทุกคนก็ว่าเป็นธรรม ทุกคนก็ว่าของเราถูกต้อง ทุกคนก็ว่าเราดีงามไปหมดแหละ แล้วมันดีงามจริงหรือเปล่า?

“เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งเลย”

แต่ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เกิด ไม่ตรัสรู้ ไม่ปรินิพพานวันนี้ มันจะเอาธรรมมาจากไหน? ถ้าเอาธรรมมาจากไหน? ธรรมความจริงอันนั้น ที่ว่าอันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้นั้น พอตรัสรู้นั้นนะ นี่เสวยวิมุตติสุข สุขโดยวิมุตติสุข

เวลาเราพูดกันนะ ถ้าใครมีความรู้ เห็นไหม มะม่วงอ่อน เขาก็กินได้แค่มะม่วงอ่อน วุฒิภาวะไง ถ้าใครมะม่วงดิบเขาก็กินมะม่วงดิบ ใครมีวุฒิภาวะมะม่วงสุก เขาจะได้อร่อยหวานของมะม่วงสุก วุฒิภาวะของใจที่มันเข้าไปศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอัน

นั่น ถ้ามันมีวิฤติภาวะที่สูงส่งขึ้นมา มันจะเห็นตั้งแต่มะม่วงอ่อน ตั้งแต่มันติดดอก ตั้งแต่มันเป็นมะม่วงอ่อน แล้วมันเป็นมะม่วงดิบที่เขากินมะม่วงดิบกัน แล้วถ้ามันเป็นมะม่วงสุกเขาจะรู้วงรอบของมัน

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

นี่การว่าเห็นธรรมๆ เรามาแสวงหาสิ่งนี้กัน เวลาโลกนะ เวลาเขาแบบว่ามีวัฒนธรรมประเพณี เห็นไหม ผู้นำเขาต้องพยายามจะให้แทรกเข้าไปในหัวใจของเราให้ได้ อย่างเช่นเด็กๆ เราพามาวัดเพื่ออะไร? พามาวัดให้เขาได้ชิมชั้บ ให้เขาชิมชั้บสิ่งที่ดีๆ ไปในหัวใจของเขา เวลาเขามีสิ่งใดกระทบกระเทือนในหัวใจของเขา เขาจะได้มีสิ่งที่เปรียบเทียบของเขา เราพาเด็กๆ เข้ามาชิมชั้บศาสนา ชิมชั้บพุทธศาสนา นี่ศาสนพิธี ศาสนพิธีนี้ะเรามาชิมชั้บกัน

เวลาโลกนี้เขาเผยแผ่ธรรมกัน คุณเขาพยายามจะให้มีวัฒนธรรมประเพณี สิ่งนั้นเป็นเรื่องที่คินะ เห็นไหม บรรจุกัณฑ์ บรรจุกัณฑ์ที่รักษาตัวศาสนาไว้ บรรจุกัณฑ์คือประเพณีวัฒนธรรม การทำนี่เป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็นบรรจุกัณฑ์ แล้วคนก็ไปที่บรรจุกัณฑ์นั้น คุณสิ่งที่บรรจุกัณฑ์นั้นว่ามันสวยงามแค่ไหน? แต่ตัวที่เป็นวัตถุ ตัวที่เป็นเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระ นี่เราก็ทำบุญกุศลกัน

สิ่งนั้นเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานนะ ก่อนปรินิพพานพูดกับพระอานนท์นะ “อานนท์ เธอบอกบริษัท ๔ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่าบูชาด้วยอามิสเลย อย่าบูชาเราด้วยอามิสเลย”

การบูชา เห็นไหม ประเพณีวัฒนธรรมนี้บูชาด้วยอามิส ด้วยวัตถุทาน ด้วยอามิส ด้วยดอกไม้ รูป เทียน ด้วยการเวียนเทียนต่างๆ นี่เป็นวัตถุทั้งนั้นแหละ อย่าบูชาเราด้วยอามิสเลย บูชาเราด้วยปฏิบัติเถิด ที่นี้ปฏิบัติเถิด เราจะมาประพฤติปฏิบัติกัน ถ้าเราประพฤติปฏิบัติกัน ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต

เวลาเราระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก เพื่อจะเป็นที่พึ่งของเรา เราระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้วสารพัดนึก เราก็ทำ เห็นไหม ถ้าพูดถึงเราเริ่มประเพณีวัฒนธรรมเราก็เวียนเทียน เราก็ดูแลรักษากันไป นี่เป็นบรรจุกัณฑ์

แต่เวลาผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เวลาเราอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าล่ะ? เราก็มารู้ว่าเราจะไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ นะ ไปเที่ยวสังเวชนียสถาน ไประลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครไปแล้วนะก็ว่าซาบซึ้งๆ ไปซาบซึ้งสิ่งนั้น เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระอานนทถามว่า

“องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว เวลาใครระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ไปที่ไหน?”

“ให้ไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ ที่เกิด ที่ตรัสรู้ ที่แสดงธรรม ที่ปรินิพพาน”

นี่เราก็ไปแสวงหากัน เราก็ไปเพื่อบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติกันนะ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราจะเข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะได้สัมผัสองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะได้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่มีชีวิตเลย จับต้องตัวตนได้เลย

ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เห็นไหม ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราก็มารู้ว่าเราจะอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากัน เราทำบุญเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากัน แต่เราไม่รู้ว่าพุทธะมันอยู่ที่กลางหัวของเราแน่ละ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่กลางหัวใจเราแน่ ถ้าอยู่กลางหัวใจเราแน่ นี่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเราจะเข้ามาถึงที่นี่ได้

ถ้าเข้ามาถึงที่นี่ได้ คุณก็ทำบุญกุศลกัน นี่ไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ ก็ไปเพื่อระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำบุญประเพณีวัฒนธรรมก็เพื่อระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แก้วสารพัดนึกของเรานั้นก็เป็นกรอบ เป็นพิธีกรรม เห็นไหม แต่ถ้าเราทำความจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงของเราขึ้นมา นี่เราระลึกพุทโธของเรา พุทโธ พุทโธ เห็นไหม ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ถ้าใครได้มะม่วงอ่อน เขาก็ได้สัมผัสมะม่วงอ่อน ขนิกสมาธิ อุچارสมาธิ อัมปนาสมาธิ ถ้าเกิดเป็นมะม่วงดิบ มะม่วงดิบมันเป็นมะม่วงดิบ มันทำประโยชน์ของเขาได้ ถ้าเป็นมะม่วงสุกล่ะ? ถ้าเป็นมะม่วงสุก นี่มันครบวงจรของมัน ถ้าครบวงจรของมัน นี่พุทโธ พุทโธ คนประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเขาต้องทำสวนทำไร่ของเขา เขาจะปลูกมะม่วงของเขา มะม่วงของเขาว่ามันจะโตขึ้นมา กว่ามันจะให้ดอกให้ผล

จิตใจของเรา เห็นไหม นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วันนี้วันสำคัญมาก วันเกิด วันตรัสรู้ วันปริณิพพาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยนี้ไว้ นี่เป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นธรรมะ แต่ธรรมะเป็นสาธารณะๆ นี่ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติมันก็แปรปรวนนะ

สัพเพ ธัมมา อนัตตา นี่ธรรมะเป็นธรรมชาติ แต่เวลาเราเป็นจริงขึ้นมา เวลาเราทำสวนของเรา เราปลูกมะม่วงของเรา มะม่วงเราออกดอกออกผลเป็นของใคร? นี่เป็นธรรมชาติไหม? คนอื่นจะมาเก็บกินได้ไหม? เว้นแต่จะเป็นธุรกิจแลกเปลี่ยนกัน แต่ถ้าเป็นของเรานี้มันเป็นของเรา ถ้าเป็นของเรา นี่ปัจเจกตั้ง สันติภูมิจึง เพราะเป็นของมันถึงถอดถอนกิเลสของเรา เพราะเป็นของมันถึงทำให้สิ่งที่เรากำลังทำในหัวใจของเราได้เจือจางไป

แต่ถ้าสิ่งที่เป็นสาธารณะ เราแลกเปลี่ยนมันก็เกิดมาเป็นมนุษย์ มันก็มีสิทธิเหมือนกัน ทั้งนั้นแหละ แต่ของของเราล่ะ? ของของเราอยู่ที่ไหน? ถ้าของของเรา เห็นไหม เราถึงบอกว่าถ้าเป็นประเพณีวัฒนธรรมที่เขาทำกัน สาธุ มันเป็นความดีงาม มันเป็นความดีงามของโลก แต่ความเป็นจริงของเราล่ะ? ถ้าความเป็นจริงของเรา เรามีขึ้นมา นี่เราทำบุญกุศล เรานัดกันมา วันนี้วันสำคัญขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเราไปวัดไปเจอกันหมดเลย

ฉะนั้น เวลาเจอขึ้นมามันเป็นครั้งเป็นคราว แต่ถ้าเราจะอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ถ้าจิตเราสงบขึ้นมาจะ จิตเราสงบเข้ามาที่เราได้ เราเห็นได้ เราจับต้องได้ แล้วถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา เห็นไหม จากมะม่วงอ่อนมันก็เป็นมะม่วงดิบ มะม่วงดิบมันทรงตัวของมันได้ ถ้ามะม่วงดิบพอมันแก่แล้วมันต้องสุกไปข้างหน้า ถ้าจิตมันสงบแล้วมันมีสติปัญญาของมัน ถ้ามันพิจารณาของมัน มันต้องรู้ไปข้างหน้า

ถ้าพอมันรู้ขึ้นมาจะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธัมมจักกฯ เห็นไหม “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ”

เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะรู้ขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปลื้มใจมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาเพื่อจะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ ไปรื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ที่ไหนล่ะ? รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์นะ รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ในหัวใจของสัตว์โลก สัตว์โลกมันทุกข์ยากนัก สัตว์โลกตะเกียกตะกายกันอยู่ที่นี่ ตะเกียกตะกายเพราะอะไร? เพราะเวลาเราเกิดมา เห็นไหม

คูติการเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ การเกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นอริยทรัพย์นะ เพราะเกิดเป็นมนุษย์ มีสมอง มีโอกาส มีการศึกษา มีการค้นคว้า มีการพิจารณา นี่เกิดเป็นมนุษย์ สัตว์มันทำไม่ได้

เวลาเขาเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหมของเขา คูติเวลาถ้าผู้มีอำนาจวาสนาบารมีมาพึ่ง เทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่มั่น เทวดา อินทร์ พรหมเขายังรู้ไม่ได้ แล้วเขาไม่มีของเขา แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา นี่วางศาสนาไว้ ๕,๐๐๐ ปี ๕,๐๐๐ ปีนี้มีร่องมีรอยไฉน เวลาพระไตรปิฎก เห็นไหม คูติเราจะศึกษาเราก็ค้นคว้าในพระไตรปิฎก พระไตรปิฎกพอศึกษาขึ้นมาแล้วบอกว่าปฏิบัติๆ แล้วเราปฏิบัติกันอย่างไร? ถ้าปฏิบัติขึ้นไปมันจะย้อนกลับมาที่เรา ถ้าย้อนกลับมาที่เรา เห็นไหม

เราทำบุญกุศล ถ้าใจเราเป็นธรรมนะ สิ่งที่เราทำนี่เราทำด้วยเจตนาที่สะอาดบริสุทธิ์ เราทำแล้วนะ สิ่งที่เป็นวัตถุนี้เราเสียดละ เวลาเราไปนั่งสมาธิภาวนาขึ้นมา เวลามันเจ็บมันปวด มันมีเวทนาไฉน คนเรานั่งทับในอริยาบถเดียว มันต้องมี...เลือดลมเป็นเรื่องธรรมดาของมัน แต่ธรรมดาต้องทำให้จิตนี้พ้นจากมัน ถ้าจิตนี้พ้นจากมันขึ้นมา มันปล่อยวางขึ้นมาไฉน มันปล่อยวาง แล้วมันปล่อยวางในอะไร? มันเอาอะไรไปปล่อยวาง?

นี่เขาว่าเป็นความว่างๆ เราก็นึกว่าว่างกันเลย ปัจจุบันนี้ เห็นไหม ธรรมะเป็นความว่างสรรพสิ่งนี้เราปล่อยวาง ไม่มีสิ่งใดเลย มันก็ปล่อยหมดเลย ว่างหมดเลย แล้วว่างอะไร? ว่างเดียวก็ไม่มีว่าง ว่างเดียวก็ทุกข์ขึ้นมาอีก แต่ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เราตากองพื้นที่ของเรา เราปลูกมะม่วงของเรา เราดูแลรักษาที่โคนต้น ดูแลรักษาที่โคนต้น ผลมันไปออกที่ปลาย

นี่ก็เหมือนกัน ดูแลรักษาที่ใจของเรา ถ้าใจของเราสงบขึ้นมา ถ้าสงบขึ้นมามันจะซาบซึ้งเวลาหลวงตาท่านบอกนะ เวลาท่านบรรลุธรรมขึ้นมากราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบแล้วกราบเล่า กราบแล้วกราบเล่า มันซึ่งใจอย่างไร? นี่มันซึ่งใจอย่างไร? สิ่งที่เราซึ่งใจ มันซาบซึ้งมาก มันซาบซึ้ง แล้วพอมันซาบซึ้งขึ้นมา นี่สิ่งที่ว่าพุทธพจน์ พุทธพจน์เป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครจะมองข้ามได้อย่างไร? มันมองข้ามไม่ได้หรอก แต่สิ่งที่บอกว่าเป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็นประเพณีวัฒนธรรม เพราะว่าเราทำโดยสักแต่ว่ากัน เราทำข้ามขั้นตอนกันไป

เราทำข้ามขั้นตอน เราถือว่าเราทำแล้ว เรารู้แล้ว เราเข้าใจแล้ว นี่ก็เลสมันหลอกอย่างนี้ มันบังเงาเข้ามา มันบังว่าเรารู้แล้ว รู้อะไร? รู้อะไร? ตัวเองยังไม่รู้ตัวเองเลย สิ่งที้องค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้าสอนนี้ใช่ มันเป็นอย่างนั้น มันเป็นแนวทางใช่ไหม? พอเป็นแนวทางขึ้นมาเราต้องมีสติปัญญาของเรา แล้วเราทำของเราให้มันเป็นความจริงของเรา ถ้าเป็นความจริงของเรานะ “สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี”

เวลาเราทุกข์เราร้อน เราทุกข์เราร้อนมาก เราเกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์ เป็นสัจจะ เป็นความจริง เป็นสิ่งที่เราคัดเลือกได้ แต่เวลากิเลสมันยุเหยไปในหัวใจขึ้นมา มันบีบ มันคิดคั่น ในใจของเรา เราคัดแยกไม่ได้ มันเบียดเบียนนะ เบียดเบียนคนแล้วก็เบียดเบียนผู้อื่น ต้องเบียดเบียนคนก่อน มันบีบคั้นเราก่อน พอมันบีบคั้นเราก่อนเราจะหาทางออกอย่างไร?

ถ้าทางโลกนะ คนที่หยาบๆ เขาก็ประชดสังคมใช่ไหม? นี่พอมันบีบคั้นเรามา เราทุกข์ เพราะว่าสังคมรังแกเรา เราทุกข์เพราะคนนั้นรังแกเรา เราทุกข์เพราะคนอื่นรังแกเรา มันไม่คู่ตัวมันเลยนะ ใครจะรังแกเรา ถ้าเราไม่ไปเอาคำพูด เราไม่ไปเอาสิ่งที่เขาติฉินนินทาเข้ามาในใจของเรา ใครจะรังแกเรา? มันก็ตกอยู่ข้างนอกนั่นแหละ หูนี้มันไปดิ่งเข้ามาเอง เสียงมันก็ไปดิ่งมาเอง ใครจะมารังแกเราถ้าเรามีสติปัญญาของเราพอ

ถ้ามีสติปัญญาพอ นี่กำหนดพุทโธ พุทโธจนจิตมันสงบนะ นี่มันจะรู้ของมัน สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตสงบเข้ามาแล้ว จิตสงบแล้วนะ คนมาปฏิบัติแล้ว สงบแล้ว พอถึงเต็มที่แล้วมันก็คลายตัวออกมา จิตสงบแล้วมันก็เสื่อมเป็นธรรมดา ไม่มีอะไรคงที่หรอก สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง แล้วพอมันสงบแล้วมันมีความสุข แล้วอยากสงบอีกทำอย่างไร? อยากสงบอีกเราก็ต้องกำหนดพุทโธเข้าไปอีก นี่ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญาเข้าไปสู่ความสงบระงับอันนี้

ถ้าเข้าไปสู่ความสงบระงับอันนี้มันมาจากไหนล่ะ? มันมาจากการกระทำ มันมาจากเหตุจากผล แล้วเหตุผล คุณผู้ใหญ่อะไปปล่อยที่ไหนเขาก็กลับบ้านได้ เด็กเขาไปปล่อยมันหลงทางกลับบ้านไม่เป็นนะ จิตเวลามันว่างทีหนึ่ง มันสับสนทีหนึ่ง อู๋ ตื่นเต้นมากเลย แต่ทำอีกไม่ได้ ทำไม่ได้ก็แล้ว เด็กมันหลงทางมันกลับบ้านไม่เป็น แต่ถ้าเป็นผู้ใหญ่ล่ะมันศึกษาเส้นทาง เขาไปปล่อยที่ไหนมันก็กลับบ้านได้

พุทโธ พุทโธเรารักษา เราศึกษาเส้นทาง ชำนาญในวสี ชำนาญในการเข้าในการออก ชำนาญในการรักษา นี่ใจได้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ นี่ทุกคนอยากเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกคนอยากพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่องค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่กลางหัวอกนี้มันไม่เอากัน มันไปเอากันข้างนอก มันส่งออกไปไหน? มันไม่กลับมาดูตัวมัน?

ถ้ากลับมาดูตัวเรานะเรามีสติปัญญาขึ้นมา พอตัวเราะนั้นมันไม่เบียดเบียนตน พอไม่เบียดเบียนตนขึ้นมา กิจกรรมต่างๆ เราจะให้โอกาสกัน เราจะไม่เบียดเบียนกัน เราจะไม่ทำให้สิ่งกระทบกระทั่งกัน นี่ในความรู้สึกของเราทุกๆ คนปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ เกลียดความโต้แย้ง เกลียดการขัดแย้ง เกลียดทุกอย่างเลย แต่ในความคิดเราแก้ไขได้ไหม? ในหัวใจเรา มันโต้แย้งกันอยู่ในใจ

อเสวนา จ พาลานํ ปณฺหิตานญฺจ เสวนา อย่าคบคนพาลให้คบบัณฑิต แล้วความคิดในหัวใจมันเป็นพาลหรือเป็นบัณฑิต ความคิดในใจมันเป็นพาลหรือเป็นบัณฑิต ถ้ามันเป็นพาลมันทำลายเราทุกอย่างเลย แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา มันจะเป็นบัณฑิตขึ้นมา นี่ถ้าเป็นบัณฑิตเพราะบัณฑิตมันคิดถูกต้อง คิดดี สัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ งานชอบ เพียรชอบ ถ้ามีความชอบธรรมขึ้นมา ถ้ามันแก้ไขเข้ามาที่นี้ นี่มันมีการกระทำ

ถ้ามันจะว่างมันก็ต้องมีเหตุมีผล ถ้ามันจะรักษา มันจะมีปัญญาของมัน มันก็ต้องมีเหตุมีผล นี่ปัญญาไม่มี แต่บอกศัพท์ ธัมมา อนัตตา สัพเพ ธัมมา อนัตตา ธรรมทั้งหลายนี้เป็นอนัตตา นี่มันว่างหมดแล้ว มันว่างหมดแล้ว...ว่างเพราะจำธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา นี่ว่างข้างนอกใจ ข้างนอกคิดให้มันว่างซะ แต่ในหัวใจมันมีแต่ความทุกข์ มีแต่ความบีบคั้น เพราะกลัวเขาจะไม่ยอมรับว่าเราว่าง ใจจะให้คนอื่นยอมรับว่าเราว่าง แล้วมันจริงหรือเปล่านั้น?

แต่ถ้าเราพิจารณาของเราเข้ามา เราใช้ปัญญาของเราเข้ามา ถ้ามันทำนี้มันทำลายของมัน มันทำลายด้วยมรรคญาณ มันทำลายด้วยสติปัญญาของมัน เพราะมันทำลาย พอมันว่างขึ้นมา ใครจะบอกไม่ว่างๆ มันก็เรื่องของเขา เวลาจิตเรามันมีแต่ค้นหาความทะยานอยากนะ พอสิ่งต่างๆ ก็ประชดสังคม สังคมทำร้ายเรา ทุกคนทำร้ายเราหมดเลย แต่พอจิตเรามันเป็นจริงขึ้นมา มันว่างของมันขึ้นมา ว่างด้วยสัจจะ ว่างด้วยมรรคญาณ ว่างด้วยเหตุด้วยผล พอมันว่างขึ้นมา ใครจะบอกไม่ว่าง สังคมจะประชดประชันขนาดไหนมันก็ยิ้มได้สบายมาก

นี่หยดน้ำบนใบบัวไง มันไม่คิดใบบัว มันอยู่กับใบบัวมันไม่คิด คนเรานี้เราเกิดมาจากโลกนะ เราปฏิเสธสังคมไม่ได้หรอก เราไปอยู่คนเดียวนะ เราไม่มีอาหารเราจะพึ่งพาอาศัยใคร? สังคมเขาพึ่งพาอาศัยกัน แต่จิตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน ทีนี้จิตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน ต่าง

คนต่างเอาแต่ตีความหาความทะยานอยากของตัวเองเข้าไปบีบบีบไฟกัน มันก็ทุกข์ร้อน แต่ถ้าเราเห็นโทษของมัน เราชักฟืนออก นี่ถ้าเอาฟืนใส่เข้าไป ไฟนี้จะลุกจรดขอบฟ้า เราก็บอกจะแก้ไขกัน แก้ไขกัน ต้องดี ต้องดี ต้องดี ใส่มันเข้าไป แต่ถ้าเราชักฟืนออก ชักฟืนออกนะ ชักเหตุออก นี่ไฟมันจะมอดลง ไฟจะมอดลง

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของเราถ้ามีปัญหา เราพิจารณาของเรา เราชักกิเลสตีความหาความทะยานอยากของเราออก ถ้าจิตใจของเรามันมีเหตุมีผลขึ้นมา อ้าว ว่ามา ใครจะติฉินนินทา ใครจะเบียดเบียนให้มันเบียดเบียนมา มันเข้ามาถึงใจเราไม่ได้หรอก

“หยคน้ำบนใบบัว” แต่ก่อนที่จะเป็นหยคน้ำบนใบบัวได้มันต้องมีเหตุมีผลของมัน มันถึงจะเป็นจริงของมันขึ้นมาไง ถ้ามันไม่เป็นจริงขึ้นมาละ ไม่ต้องหยคน้ำบนใบบัวหรอก มันเป็นน้ำตก มันจะพุ่งใส่ไปหาเขาเลย หยคน้ำบนใบบัวหรือ? นี่มันพุ่งมาจากหน้าผานั้นนะ นี่จิตใจมันเป็นแบบนี้

ถ้าเป็นแบบนี้ นี่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาตรัสรู้ธรรมตรัสรู้เพราะเหตุนี้ไง เห็นตั้งแต่อานาปานสติ ไปศึกษากับเขามาทั่วไปหมดเลยนะ นี่ทุกคนส่งเสริม ทุกคนว่าถูกต้องดีงามนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เคยเชื่อเลย กิเลสมันเต็มหัวใจนะ ไปถึงที่สุดแล้วมันไปไม่รอด กลับมาคิดถึงตอนเป็นราชกุมาร คิดถึงพ่อพาออกไปแรกนาขวัญ นี่กำหนดลมหายใจอานาปานสติระลึกถึงอันนั้นได้ อันนั้นเพราะมันมีความสุขร่มเย็น

ฉะนั้น ไปศึกษากับเขามาหมดแล้วไปไม่รอด กลับมาตั้งสติกำหนดอานาปานสติด้วยตัวขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง “ถ้าคืนนี้เรานั่งลงแล้วไม่ได้ตรัสรู้ธรรม เราจะยอมตายคาโคนต้นโพธิ์นี้” อธิษฐานตั้งใจเลย แล้วกำหนดลมหายใจตั้งแต่ปฐมยาม บุปผะนิวาสนุสติญาณ พอจิตมันสงบระงับเข้าไป นี่ปฏิสนธิจิตมันเวียนตายเวียนเกิดในวิภวภูตต่างๆ ที่ตอนนั้นยังไม่มีคุณธรรม เห็นไหม พอจิตสงบเข้าไปมันก็ไปถึงข้อมูลเดิมของมัน ข้อมูลเดิมย้อนตั้งแต่พระเวสสันดรไปเลย ตั้งแต่ชาติที่แล้วเป็นพระเวสสันดร ย้อนไปจนไม่มีที่จบที่สิ้น

นี่เพราะมีสติปัญญาพร้อม ไม่หลงไหลไปกับใคร สิ่งนี้ไม่ใช่ สิ่งนี้เป็นอดีต พอเป็นอดีต บั๊บบันไปไม่จบ...วาง พอวางขึ้นมาที่กำหนดจึงจิตกลับมาให้มันสงบเข้ามา พอสงบเข้ามามันมีกำลังอีก เห็นไหม ถ้าไม่มีที่สิ้นสุดมันเป็นจูปปาตญาณมันก็ไปเกิด ถ้าจิตนี้ไม่ได้ชำระอวิชชา

ไม่ได้แรงขบนี้ มันต้องไปเกิดอีกแน่นอน เวลาย้อนอดีตชาติ เหตุผลของมัน เหตุที่มันมาเพราะเหตุใด? แล้วเวลาจุตูปาตญาณ นี้อดีตมันเป็นอย่างไร อนาคตจะไปอย่างไร?

นี่อดีตอนาคตมันแก้ไขไม่ได้...วางหมดเลย แล้วกลับมา กลับมาเป็นปัจจุบัน นี่เวลาเกิดอาสวักขยญาณ มรรค ๗ มรรค ๘ มรรค เห็นไหม ญาณัง อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติฯ มันเกิดปัญญา เกิดญาณหยั่งรู้ เกิดความส่องแผ้ว เกิดความสว่างไสว เกิดการชำระล้างในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง พอมันชำระล้างสิ้นไป นี่จบกระบวนการของมัน นี่ไปศึกษามาทั่ว ไปศึกษามาทั่วแล้วเป็นไปไม่ได้ ไม่มีที่สิ้นสุด กลับมาย้อนในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเองแล้วทำ

นี่ในวันนี้นี่วันเกิดของพุทธศาสนาไง วันเกิดตั้งแต่เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เกิดเพราะตรัสรู้ธรรม แล้ววันนี้ก็ปรินิพพาน เห็นไหม ปรินิพพานวางธรรมและวินัยนี้ไว้ให้เราก้าวเดิน เราเป็นชาวพุทธนะ นี่ถึงพุทธกาล สังเกตได้ไหม เมื่อก่อนที่เราเป็นเด็กๆ วันสำคัญทางพุทธศาสนามันก็เป็นเรื่องประเพณีตามท้องถิ่น คุณปัจจุบันนี้สิ ศูนย์กลางพุทธศาสนาแห่งโลก ทั่วโลกเลยเขามาประชุมกันที่เมืองไทย เพราะเหตุใด? เพราะมันเจริญออกมาไง มันฟื้นฟูใจ

แต่มันฟื้นฟูใจเรากี่จิตใจ เรากี่พอใจในพุทธศาสนาของเรา แต่เราก็ดูต้องมีมรรคมีผล มีเหตุมีผลให้เป็นประโยชน์กับเรา เพราะเราเกิดมาแล้วเราต้องการอริยทรัพย์ ทรัพย์จากภายนอกใครก็รู้ได้ แก้ว แหวน เงิน ทองนี่นับได้ หาได้ แต่หัวใจของเราที่มันเศร้าหมอง หัวใจทุกดวงใจเกิดมาทุกข์ทั้งนั้น! เพราะมันเกิด มันมีตัณหาความทะยานอยากมันถึงทุกข์ ทุกดวงใจไม่ยกเว้น!

แล้วเราจะแสวงหาของเราใหม่? ทุกคนว่ารักตัวเอง ทุกคนรักตัวเองนะ ทุกคนอยากได้สมบัติ อันนั้นสมบัติโลกนะ สมบัติทางธรรมเราได้ไหม?

สมบัติทางธรรมหมายถึงว่า มันอบอุ่น มันพร้อมที่จะไป ไปไหนก็ได้ จะเกิดจะตาย ไปไหน...ไป นี่ไปเพราะพร้อมแล้ว แต่ถ้ามันไม่พร้อมนะมันไม่กล้าก้าวออกไปไหนเลย ห่วงหน้าพะวงหลัง ห่วงไปทุกอย่าง แต่ไม่ได้ห่วงตัวเอง ถ้าห่วงตัวเองนะ นี่เราเกิดมาก็ต้องมีอาชีพด้วยกันเป็นธรรมดา แต่เราก็ดูต้องมีสติปัญญาเพื่อรักษาของเรา สมบัติทางโลกเรายังแสวงหากันขนาดนี้ แล้วสมบัติทางธรรม สมบัติทางเป็นอริยทรัพย์ สมบัติทางธรรมหมายถึงว่า มันเป็นสมบัติที่ไปกับใจดวงนี้ เป็นนามธรรมไปพร้อมกัน สุขด้วยกัน ทุกข์ด้วยกัน

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” ผู้ใดเห็นธรรมนะ แล้วถ้าเราเป็นธรรมเสียเองล่ะ? เห็นไหม “เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งเลย”

“ที่พึ่ง” เรายังพึ่งอาศัยอยู่ แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติแล้วมันไม่ใช่พึ่ง มันเป็นอันเดียวกัน ธรรมกับใจเป็นอันเดียวกัน ทำลายภวาสวะ ทำลายภพทั้งหมดแล้วมันเป็นธรรมทั้งแท่ง มันเป็นธรรมทั้งแท่ง มันเป็นธรรมแท้ๆ มันไม่มีค้นหาความทะยานอยาก แล้วมันจะไปเกิดที่ไหนอีก? มันมีความสุขจริงๆ เพราะมันเป็นวิมุตตिसุข เอวัง